

ΡΟΗΤΙΚΟΣ ΑΝΘΩΝ

ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΣ

ΤΙΝΗ ΦΥΛΑ. ΛΕΠ. 20.

ΦΥΛ. ΠΡΩΤ. ΛΕΠ. 40.

Ἡ συνδρομὴ προπληρωτέα καὶ ὑποχρεωτ. δι' ἐν ἔτος· ἐν Ζακύνθῳ ἀνά τριμ.δρ. 2.
Ἐν τῇ Πρωτευούσῃ καὶ ταῖς Ἐπαρχίαις ἐτησίαι 8. Ἐν δὲ τῇ Ἀλλοδαπῇ φρ. χ. 10.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ: ἸΣΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1887. | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α΄.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

ΑΡΙΘ. 19.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ. Ραγκιβή, Σολομοῦ, Σκαλτσούνη, Μαρτζώκη, Ἀντύπα, Βιργινί-
ας Εὐαγγελίδου, Μαυρίχη, Πρόντζα, Ἄσμα Δημοτικόν. — Φωσκόλου Ὅρτις
Μετάφρ. Γ. Κ. Σφήκα. — Δ. Βικέλας, ὑπὸ Σ. Δε Βιάζη.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ

Τοῖς γὰρ θανεῦσι μόχθος οὐ προσγίνεται

[Σοφ. Τραχ. 164]

Τὴν ζωὴν μου βαρυνθεῖς, κεκμηκῶς καὶ πληγωθεῖς, ὅπου πικριῶν πληθὺς	Ὅπου ὄμμαί εἰλιεροί, καὶ τὸ πᾶν πενηθορεῖ, ὅπου ἀδελφῶν σωροί
Τί ἀκόμη μένω ;	μοῖ ἀπλοῦσαι κλίνην.
Σπεῦσον, σπεῦσον, ὦ ψυχὴ,	Εἰς τοῦ τάφου τοὺς μυχούς —
ἄφες με τὸν ἀτυχῆ,	ἀναπαύεται ὄχους,
γένεεναν ἐνδεδελεχῆ	οὔτος μόνος δυσμυχοῦς
φεύγων, ἀναμένω.	καί παύει τὴν ἄδύνην.

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ Δ.

Μικρὸς προφήτης ἔρριξε ἔς κορα
Καὶ ἔς τοὺς κρυφοὺς τοῦ λογισμοῦ
Ἄν γιὰ τὰ πόδια σου, καλὴ, κί ἄ
Κρίνουσ ὁ λίθος ἔβγανε, χρυσᾶ
Δῶρο δὲν ἦτανε γιὰ σέ καὶ γιὰ τὸ
Ὡμορφος κόσμος, ἠθικός, ἀγγελικῶς

ΜΥΡΣΙΝΗ

Ἐπὶ τοῦ τάφου ἀγρότου ποιητοῦ.

ὦ! πόσοι πόσοι Βύρωνες παρέργονται ἡσύχως,
Καὶ δὲν ἠκούστη ἄσμα τῶν, καὶ δὲν ἐγράφη στίχος!
(Ὁδρίων)

Λαχόντρεμαν τοῦ Οὐρανοῦ τὰ λαμπρὰ σελήδια,

Κ' εἰς ἀεράκι σιγαλὸ ἐγένεραν τὰ ἄνθη,
Ὡς νὰ χαιρετοῦν τὴν αὐγὴν ποῦ ἐπρόβαινε 'σὰ νύμφη,
Τὴν ὥρ' αὐτὴ συνήθιζε νὰ περπατῆ μονάχα,
Νέος, καμάρι τοῦ βουνοῦ, καὶ ἄγχι συντροφιά του
Τοὺς κάμπους καὶ τὴ μοναξιά καὶ τ' αὐλακίου τὸ φλοισβο.
Συχνὰ ὁ νεὸς ἀσέκωνε 'ς τὸν Οὐρανὸ τὰ μάτια,
Ὡς νὰ ζητοῦσε ἀπ' αὐτὸν τὴν ἔμπνευσιν νὰ λάβῃ!
Πότε ἐβαρυσέναζεν εἰς μαῦρο κυπαρίσσι,
Καὶ πότε γέλοιο χαρωπὸ τοῦ σόλιζε τὰ χεῖλη.
Εἰς τὸ βουνὸ γεννήθηκε καὶ ἴλιγο τὸν γνωρίζαν,
Καὶ ἤθελε ἀργότερα μαθητευθῆ 'ς τὸν κόσμον,
Ἄν τὸν ἀνθὸ τῆς νεότητος του δὲν ἔπερνε ὁ χάρος.

II

—Τί ἔγινε ὁ εὐμορφος καὶ μυρουδάτος κρῖνος;
—Ἦ ἀνοιξὶ ἐπέρασε κα' ὁ κρῖνος ἐμαράθη
Καὶ ἔμειναν τὰ φύλλα του ξερά κάτου 'ς τὴ βίβλα,
Ὡσάν ἐνθύμημα πικρὸ τῆς χλωρασιᾶς ποῦ εἶχε!
—Ποῦναι τὰ ρόδα πώκοπιε, καὶ τὰ 'διδε μ' ἀγάπη
Ἦ βοσκοπούλα ἡ λιγερὴ τοῦ ἀγαπητικοῦ της
Ὡς εὐοσμὴ ἐνθύμησι τ' ἀθήφου ἔρωτός των;
καὶ ἐξέρανε τὰ ρόδα!
ἀλλ' οὐ τῆς ἐρημίας βράκι
εἰς λούλουδα καὶ χόρτα;
τοῦ ἐξέρανε κα' ἐκείνο!
ὃ ἔφαλλεν ὠραία τραγουδάκι
κὺλακιοῦ εἰς ρόδα καὶ εἰς κρῖνοῦς;
καὶ βοσκοπούλας;
ὃ φτεροπέτῃ ἡ νεότης.
τ' ἀπδονίσθη σάρα,
καὶ χορταρισμένον χόρμα!
—290—

III

Εἰς τὴν ποδίχ' ἐνὸς βουνοῦ βόσκουνας δαδὸ καπάδιχα,
Καὶ τὰ κουδούνια ἀργόκτυποῦν ὡσάν κινὰν συντροφεῦσιν.
Μιᾶς βοσκοπούλας τοὺς κλαυθμούς; κα' ἐνὸς βοσκού τοῦς θρήνηους;
Ὅπου θρηνοῦν λυπητεροὶ 'ς τοῦ ποιητῆ τὸν τάφο!
Κλάψτε καὶ σεῖς; πουλάκι μου καὶ λούλουδα τοῦ κάμπου,
Κ' αἱ κορασίδες τοῦ χωριοῦ τὸ μοιραλί πιάζε!
Μέσα 'ς τὰ ρόδα σέναζε, γλυκόπνοο ἀέρι,
Μὲ θλιβερὸ μουμουρισμὸ, καὶ σὺ αὐλάκι τρέχε!
Τώρα αἱ ὠμορφάδες σας, ἔρημαις καὶ μονάχα,
Δὲν θὲ νὰ καθρεφτίζωνται 'ς τοῦ ποιητῆ τὸ ρίχι!

Ἐν Αηζουρίῳ, Ἰούλιος 1860.

Η. ΣΚΑΛΤΣΟΥΝΗΣ.

ΒΙΑΧΥΛΙΟΝ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΓΕΡΟΝΤΟΣ

Τῷ εὐφροεσάτῳ συναδέλφῳ
ΙΩΑΝΝΗ Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝῳ

Κάθησε, Κατερίνα, ἐλπίδα μόνη
Νὰ θυμηθῆς τὰ νειάτα τὰ γλυκά μας,
Τώρα ποῦ ὁ πᾶγος τὰ γυαλιὰ θολώνει
Κι' ὁ ἥλιος δὲν θερμαίνει τὴν καρδιά μας.
Τώρα ποῦ ἡ γῆ φορεῖ ἄσπρο σεντόνι
Καὶ σκεπάζει ὅτι ἀνθοῦσε ὀλόγουρά μας;
Τώρα ποῦ ἡ κόμη εἶν' ἄσπρη ἀπὸ τὰ χρόνια
Κ' ἡ σέγη τοῦ σπιτιοῦ μας ἀπὸ χιόνια.
Ὡ' πᾶς πετοῦνε, Κατερίνα, οἱ χρόνοι
Καὶ καταβάλλουν τοῦ θνητοῦ τὸ σῶμα!
Θυμᾶμαι πῶς γλυστροῦσα μέσ' 'ς τὸ χιόνι
Κι' ἀνεμοζάλαις ἀψφούσα ἀκόμα,

Γιὰ ν' ἀκούσω νὰ 'πῆ μιὰ λέξι μόνη,
 'Εν ἀγαπῶ, τὸ κοραλένιο σῶμα.
 Κύτταξε ἡ φαντασιὰ 'ς τὸ νοῦ τί φέρει!
 'Σὰν φύλλα τοῦ φθινόπωρου τ' ἀγέρι.

Ἡ ροδαριὰ 'ποῦ τήκεται, θ' ἀνθήσῃ,
 Πρὶν διαλυθῆ τὸ χιόνι θὰ προβάλῃ,
 Μὰ ποῖς, Κατίνα, ποῖς θὰ μᾶς ξυπνίσῃ
 'Όταν κ' εμεῖς γύρουμε τὸ κεφάλι;
 Τὰ κάτασπρα μαλλιά ποῖς θὰ μαυρίσῃ;
 Ποῖς νέα ζωὴ 'ς τὸ σῶμά μας θὰ βάλῃ;
 'Όχι, Κατίνα, .. ἂν ἀπὸ ἐδῶ βραδυώνῃ,
 'Αφ' τ' ἀπέναντι μέρος ξημερώνει.

Νὰ σοῦ θυμήσω τᾶσου, σὲ ἰκετεύω,
 Πενῆντα ἢ ἐξῆντα χρόνων ἱστορία·
 Καλὰ δὲν ἐνθυμοῦμαι, μὰ πιστεύω
 Μέσα 'ς ἐκεῖα 'ποῦ βλέπεις τὰ βιβλία,
 Τὸν χρόνο νᾶχω γράφει 'ποῦ γυρεύω
 Μέσ' 'ς τὸ χαρτί καὶ ὄχι 'ς τὴν καρδιά.
 'Μοιάζει ἡ καρδιὰ μὲ μάρμαρο φθαρμένο
 'Ποῦ δὲν 'μπορεῖς νὰ ἰδῆς τί ἔχει γραμμένο.

'Σ τὸ νοῦ προβαίν' ἡ ἐποχὴ 'ποῦ σ' εἶδα,
 Δὲν ἐνθυμοῦμαι πλεῖο σὲ ποῖα ἐκκλησία·
 'Εγύριζα ἐγὼ τότε 'ς τὴν πατρίδα
 Μὲ σοχασμοὺς ἐνάντιους 'ς τὴ θρησκεία·
 Μὰ μόλις σὲ ξαγνάντευσα, ἡ ἐλπίδα
 'Ενὸς Θεοῦ ριζώθη 'ς τὴν καρδιά·
 'Ριζώθη, καὶ 'ς ἐμὲ θεία λάμψι ἀπλώνει
 'Ποῦ τὴ λευκὴ μου κόμη σφραγώνει.

Τί σοῦ θυμάει, πές μου, Κατερίνα,
 'Ο σωρὸς τῶν χαρτιῶν 'ς τὴν ἄκρη ἐκείνη;
 Τὰ γράμματα 'ποῦ 'γράφαμε εἶναι ἐκεῖνα
 'Ποῦ 'ς τὴν καρδιά μου ἐφέρναν τὴν γαλήνη,
 Καὶ 'ποῦ 'ς τὰ γῆθη, 'σὰν ἡλίου ἀκτῖνα,
 Φωτιὰ, σκορπούσαν 'ποῦ ποτὲ δὲν σβύνει.
 Κύττα, τὸ χέρι τρέμει καὶ νὰ βάλῃ
 'Σ τὴν μύτη δὲν 'μπορεῖ τὸ ματογράλι.

Τί σύμπτωσις, τὸ χέρι τί σηκώνει!...
 Εἶναι τὸ γράμμα ἐκείο 'ποῦ σοῦ'χα σείλει
 Κατὰ πρώτην φορά καὶ σ' εἶδα μόνη
 Νὰ τὸ κρατῆς 'ς τὰ κοραλένια χεῖλη·
 'Άσε με νὰ διαβάσω ὀλίγο· οἱ χρόνοι
 'Εδῶ κ' ἐκεῖ ἐσβύσαν τὸ κονδύλι·
 'Όχι, τὰ δάκρυά σου ἐσβύσαν μόνο
 'Αφ' τὸ χαρτί τοῦ ἐρασῆ τὸν πόνο.

Μίλησε, Κατερίνα· σὺ σωπαίνεις
 Καὶ σπαράζεις βαθεῖα τὰ σωθικά μου·
 'Ακίνητη 'σὰν μάρμαρο σὺ μένεις!
 Δὲν σὲ θερμαίνουν πλεῖο τὰ γράμματά μου!
 'Απὸ τὸ κρύο, ὦ δύσυχη, πεθαίνεις!
 Κ' ἐγὼ ξύλα δὲν ἔχω, ὦ, δυσυχία μου!
 Λοιπὸν ἄς σὲ θερμαίνουν ἀναμμένα
 Τὰ χαρτιά 'ποῦ σ' ἐθέρμαιναν γραμμένα.

Ἐν Πύργῳ, 24 Δεκεμβρίου 1886

ΣΤ. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ.

ΔΑΚΡΥΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

Σ. ΒΑΣΙΛΕΪΔΟΥ

'Ἦλθα κ' ἐγὼ 'ς τὸν τάφο σου νὰ ρίξω δυὸ λουλούδια
 'Π' ἀπ' τῆς καρδίας μου τᾶκοφα τὸν μαραμμένο κῆπο·!
 Εἶν' ἡ λαλιὰ μου ἀδύνατη, καὶ νεκρικὰ τραγοῦδια
 'Αντζῆ: ἄ σου, ποιητή, ἴσως δὲν θέλει εἶπω.

'Ωϊμέ! λαλιὰ δὲν μούμεινε νὰ ψάλλω περὶ τραγοῦδι
 Καὶ θλέπεις, εἶμαι ζωντανός, ἀλλὰ ζωὴ δὲν ἔχω·
 Γιατί 'ς τὰ σπλάγγχνα μου γερὸ δὲν μ' ἄφησαν λουλοῦδι
 Καὶ τὴν καυμένη λύρα μου μὲ δάκρυα τώρα θρέχω.

Σὺ, ἄγιον τοῦ τάφου του ἐνέπνευσέ με χῶμα·
 Θέλω κ' ἐγὼ νὰ εἶπω τι, θέλω νὰ γράψω κάτι·
 'Απ' ὅ,τι αἰσθάνετ' ἡ ψυχὴ ἄς 'πῆ μικρὸν τὸ στόμα
 'Εξαλαφρώνει τὴν καρδιά τὸ δακρυσμένο μᾶτι.

Ἦθελα νῆμαι, γὰρ νὰ πῶ, νὰ ψάλλω ὡς τοῦ πρέπει,
Τὸ θλιβερὸ παράπονο τ' ἀηδονιοῦ τὸ βράδυ,
Τοῦ φεγγαριοῦ τὸ ἀχνὸ φῶς, καὶ ἡ παχυνία σκέπη,
Τοῦ ποταμιοῦ μουρμούρισμα, τῆς νύκτας τὸ σκοτάδι.

Ἄλλ' εἶμαι δάκρυ σιωπηλὸ, παραδαρμένο φύλλο,
Ὅπου τὸ φέρνει ζέφυρος κ' οἱ σύφωνες τ' ἀπαΐζουν.
Καὶ σέρνομαι χωρὶς σκοπὸ, χωρὶς κανένα φίλο.
Γι' αὐτὸ ἀγαπάω τοὺς νεκροὺς, γιὰτ' οἱ νεκροὶ μοῦ μοιάζουν.

Γιὰ τοῦτο πάντα θὰ μὲ ἴδῃς ἐδῶ ἔς αὐτοὺς τοὺς τόπους,
Στοιχειὸ κ' ἐγὼ νὰ φαίνωμαι μὲ τὸ ἄλλου, στοιχειωμένους.
Θέλω μακρὰ, μακρὰ νὰ ζῶ ἐπ' ὅ,τι λέν' ἀνθρώπους,
Καὶ θέλω ζωντανὸς ἐγὼ νὰ ζῶ μὲ πεθαμμένους.

Ἐκαὶ τ' εἶναι, τ' εἶν' ἄνθρωπος; τί εἶν' ἡ κοινωνία;
Ἄγριο θεοῖο ποῦ τρέφεται ἀπὸ τὰ κρέατά του,
Καὶ ἐζῆσε καὶ θέλει ζῆ μὲ λύσσα, μὲ μανία
Κι' ἀναγεννιέται πίνοντας φρικτὰ τὰ αἵματά του.

Ἄλλὰ μὴ τάχα κ' οἱ νεκροὶ δὲν ἐζῆσαν κι' ἐκεῖνοι;
Καὶ σάρκες μὴ δὲν ἦτανε τοῦ φοβεροῦ θηρίου;
Ὡ τότε... Πλὴν συγχώρει με, τὴν νεκρικὴ γαλήνη
Χωρὶς νὰ θέλω ἐτάραξα τοῦ κρούου σου μνημείου.

Ὡ! ναί, τοῦ τάφου σου ἐγὼ δὲν ἦλθα νὰ συγχίσω
Τὴν ἡσυχία τὴν βαθεῖα, τὴν μοῖρά μας νὰ κλάψω.
Ἦλθα ἓνα δάκρυ φιλικὸ ἔς τὸν τάφου σου νὰ χύσω,
Κ' ἓνα κερὰκι νεκρικὸ ἔς τὸ μνημῆμά σου ν' ἀναψῶ.

Πλὴν δάνεισέ μου, ποιητὴ, τὴν λύρα σου τὴν θεία
Ὅπως τοὺς πόνοὺς τῆς καρδίας μὲ δαυτὴ ἀποκοιμῶ.
Γιατ' ἡ δική μου εἶναι βαρειά, ἔχει φωνὴν ἀγοῖα.
Κι' ἀντὶ νὰ τοὺς ἀποκοιμῶ θὰ τοὺς πικροξυπνάω.

Ναί, δάνεισέ μου τὴν κ' εὐθύς ἢ ἀρχίσω ἄλλον ἦχο
Καὶ πρώτονε μὲ δαυτὴνε ἐσέ θὰ τραγουδήσω.
Ποτὲ, ποτὲ δικάνε μου δὲν ξαναλέω στίχο
Θὰ κρούω μόνο, καὶ αὐτὴν νὰ ψάλλῃ θὲ ν' ἀφήσω.

Ὡ! πόση, πόση ποιητὴ ἀκόμα θὰ κατέχῃ!
Καὶ πόσαις νεογεννήταις θὰ εὐγουνε ιδέαις

Τὸ χέρι σου τὴν δύναμιν νὰ κρούσ' ἂν πάλιν ἔχη,
Καὶ πόσαις θὰ ἐμάγεινε ψυχαῖς πάλιν γενναίας.

Πλὴν τί ζητῶ; τὴν λύρα του ὁ δύστυχος ζητῶ!
Ἄπο Ἠφαιστίων ζητῶ φωτιὰ ποτεφρωμένο.
Σ' ἐρημωμένη ἐκκλησιὰ γιὰ κοινωνιὰ φυλάω,
Ποξίδα ἀπὸ ἔρημο καὶ πλοῖο συντριμμένο.

Κοιμοῦ, κοιμοῦ ἀμέριμνα, κοιμοῦ, ψυχὴ μεγάλη,
Κι' ἀνοιξε χέρι φιλικὸ ἔς ἐμέ ποῦ τώρα δάκρυ
Χύνω ἔσ' τὸν τάφου σου θερμὸ σὰν φλόγα ἔστ' ἀπρογῆλοι,
Ὅπου τὸ λένε θάνατο τὴν πονεμένη ἄκρη.

Ἄλλὰ ποῖος τῶρα ἵπ' ἄνθρωπος; Ἐρωτᾶς θὰ ψάλλῃ;
Καὶ ποῖος μὲ τὰς «Εἰκόνας» του τὸ πνεῦμα θὰ φαιδρύνῃ;
Θὰ μένου δίχως λατρευτὴ τῆς φύσεως τὰ κάλλη
Κι' ὡς ἐκκλησιὰ ἀλειτούργητη ἡ φύσις θεὰ μείνη;

Ὡ πεθαμμένοι! πῆτε, τί αἰσθάνεσθε ἔσ' τὸν Ἄδη;
Ἐχετε λύπαις καὶ χερκίς οἱ πεθαμμένοι κάτου;
Ἄκουτ' ἐκεῖ τὸν Πιστικὸ ποῦ τραγουδαῖ τὸ βράδυ
Ἦ μοιάζει μ' ὄνειρο ἡ ζωὴ ἔς τὴ χώρα τοῦ θανάτου;

Πλὴν ποῖος ξεύρει ζωντανὸς ὁ θάνατος τί εἶναι;
Μετὰπλασις φωνάζομεν, ἀθανασία λέμε.
Ἄναισθησις τὴν κελθὸν γιατί οὐσοῦν αἰ ὀδύναί,
Ἄλλὰ γιατί μόλις κἀνεὶς πεθάνῃ τότε κλαίμε;...

Σὰν τὸ νερὸ τοῦ ποταμιοῦ κ' ἐγὼ θέλω νὰ πρέχω,
Σιωπηλὰ καὶ ἀτάραχα ἔς τὸ μνημῆμά μου νὰ πιαίνω,
Νὰ μὴν κυττάξ' ὀπίτω μου, ἐμπρός νὰ μὴν προσέχω,
Καὶ νὰ φρονῶ πῶς ἂν χαθῶ, γιὰ πάντα πῶς πεθαίνω...

Πλὴν κύτταξε, ἐνῶ θρηνώ τὴν δυστυχὴ μες μοῖρα,
Κι' ἐνῶ ἐλεινολογῶ τὸν κόσμον τὸν ἐπάνω,
Κλαίω γιὰτ' ἀπὸ τῆς ζωῆς λυτρώθηκες τὴ χεῖρα,
Κ' ἦλθα μὲ δάκρυκα θερμὰ τὸν τάφου σου νὰ ράνω.

Ἄλλὰ... μοῦ πνίγεται ἡ φωνὴ καὶ τὸ τραγοῦδι ἀφίνω,
Τραγουδιστὰ καλλίτεροι ἔς τελειώσουν ἄλλοι.
Τὰ δάκρυκα μοῦ ἴσπερ οὐρανὸς καὶ δάκρυκα περὶ δὲν χύνω.
Παύουν τὰ δάκρυκα ἄν φρικτὰ πονεῖ ἡ καρδιὰ καὶ πάλλει.

Κοιμοῦ, ψυχὴ ἀμέριμνα, κοιμοῦ, ψυχὴ μεγάλη,
 Κι' ἀνοιξε χέρι φιλικὸ 'ς ἐμὲ ποῦ τόρα δάκρυ
 Χύνω 'ς τὸν τάφο σου θερμὸ, εὖν φθάσω 'στ' ἀκρογιάλι
 Ὅπου τὸ λένε θάνατο τὴν πονεμένη ἄκρη.

1874

ΣΠ. Φ. ΑΝΤΥΠΑΣ

ΕΠΙΚΛΗΣΙΣ ΕΡΑΣΤΟΥ.

Σελήνη, εἰπέ μοι, ὦχρά Σελήνη,
 ποῦ εἶν' ἐκεῖνη;
 τὰ βήματά της ποῦ φέρει τώρα;
 ἐν ποῖα χώρα;

Ὅ τὸ γλυκὸ φῶς σου ἰδοῦ ἐρεῖδω
 ρεμβῶδες βλέμμα
 ὦ Φοῖβη! κλῖνε κ' εἰπέ ἡρέμα
 ἂν θά τὴν ἶδω.

Νύκτα κ' ἡμέραν, ζητῶ εἰς μάτην,
 δὲν τὴν εὐρίσκω
 μὲ ἐπικλήσεις ἠδείας θνήσκω
 εἰς τὴν ἀπάτην!...

Στρέφω τὸ ὄμμα θολὸν καὶ σύννου
 ἀλλόφρων στένω,
 φεῦ! τῆς ζωῆς μου οἱ λύχνοι σβύνου
 καὶ ἄπνους μένω.

Τοῦ Ἐνδυμίωνος ἐρωμένη
 πεφιλημένη,
 γνωρίζεις ἔρωσ σὺ τί θά εἶπη
 καὶ τί ἡ λύπη...

Μακρὰν της εἶμαι ὅλως ἄλλοῖος
 ἐκ τῆς ὀδύνης·
 μοι εἶναι ἄχθος σκληρὸν ὁ βίος
 μακρὰν ἐκεῖνης.

Σελήνη, εἰπέ μοι, ὦχρά Σελήνη,
 ἂν καὶ Ἐκεῖνη
 σ' ἐπικαλεῖται πικρῶς θρηνοῦσα
 μακρὰν μου εὔσα.

Νὰ λησμονήσω; εἰπέ ἐλευθέρως·
 ν' ἀγαπῶ ἔτι;
 ὀδύνας μόνον αὐτῆς ὁ ἔρωσ
 μ' ἐπιπροσθέτει.

Ἐν Κ]πόλει τῇ 2 Φεβρουαρίου 1884

ΒΙΡΓΙΝΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

ΕΙΣ ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΠΕΣΑΝ
 ΗΡΩΪΚΑ ΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ
 ΕΙΣ ΤΑ ΣΤΥΝΟΡΑ.

Ὅ τὰ δοξασμένα σύνορα
 τὰ τέκνα τῆς Ἀνδρείας
 ὑπὲρ Πατρίδος ἔπεσαν,
 κ' ἐθάψανε τὴν γῆ
 μὲ τὸ πολῦτιμ' αἱμά των,
 ἀφοῦ καὶ τῆς Τουρκίας
 τὰ πλήθη ἐκατατρόπωσαν
 'ς τῆς μάχης τὴν βοή.

Ἡ Νίκη δαφνοδόλιξη
 μὲ δόξας τὸ σεφάνι
 τὴν κάρα των ἐσόλισε,
 καὶ θρόνο ἡ Λευθεριά
 ἐδιάλεξε τὸ μνήμα των,
 κ' ἡ σάλπιγγά της βγάνε
 κραυγὴν ὦ, κλάψ' Ἑλλάδα μου
 τοὺς ἥρωες λυπηρά.

Ἐπάνω ἀπὸ τὸν τάφο τους
 τὰ τρόπαια νὰ στηθοῦνε
 γιὰ νὰ ἐνθυμοῦν τὴ δόξα τους
 ἕως οἴτου ὁ κόσμος ζῆ,
 καὶ ξένοι, σκλάβοι, κ' Ἕλληνες

αὐτὰ νὰ προσκυνοῦνε,
 καὶ νὰ φιλοῦν τὸ χῶμά τους
 μὲ σεβασμοῦ φιλί.

Ἄς σρέψουμεν, ἀδέλφια μου,
 κ' ἐμεῖς ἐκεῖ τὸ βῆμα,
 μὲ δόξης δαφνοσέφρανα,
 μὲ ῥόδα καὶ μ' ἀνθούς
 τὸ χῶμα νὰ σολίσουμε,
 καὶ δάκρυα 'ς τὸ μνήμα
 νὰ χύσουμε γιὰ φόρον μας
 'ς τοὺς ἥρωες νεκρούς.

Τοὺς τουρκοφάγους ἥρωες,
 ἀδέλφια, μιμηθῆτε,
 καὶ δράζετε τὰ ὄπλα σας!
 κτυπᾶτε τὴν Τουρκιά!
 εὖν τίγρεις μὲς τὰ σπλάχνα της
 μὲ μάνητα χυθῆτε!
 Ζήτω ἡ Ἑλλάς! κραυγάσετε,
 Ζήτω ἡ Ἐλευθεριά!

Ν. Ι. Γ. ΜΑΓΡΟΧΗΣ.

ΠΑΝΤΟΥ Σ' ΑΝΑΖΗΤΩ

Ἐάν ἡ αὐγὴ γλυκοχαράζει
 καὶ ἀρχινᾶνε τὰ πουλιὰ
 μὲ γλυκόφωνα τραγοῦδια
 νὰ πετᾶν ἀπ' τῆ φωλιὰ,
 Καὶ παρέκει ἡ βοσκοπούλα
 ἔντροπαλὴ νὰ τὸν κυττά...
 ἡ καρδίᾳ μου ἐσένα τότε
 λυπημένη ἀναζητᾷ.

Ἐάν τ' ἀεράκι μυρωμένο
 παιγνιδίζει ἔς τὰ κλαδιὰ,
 ἐκεῖ φῶς μου σὲ γυρεύει
 ἡ θλιμμένη μου καρδιά.
 Ὅταν βγαίνουνε τ' ἀστέρια
 ζὸν γαλλίζιον οὐρανὸ
 καὶ τῆ μαγικῆ του λάμψι
 χύνει τὸ φεγγάρι ἀχνό,

Ἐάν ὁ ἥλιος ἀπ' τὰ νέφη
 χύνει ὠραία φωτοχυσιὰ
 καὶ χρυσώνει τὰ λουλουδιὰ
 ποὺ σαλάζουνε δροσιὰ,
 Μέσ' τῆς νύχτας τῆ γαλήνη
 ποῦν' τὰ πάντα σιωπηλά,
 ἔς τ' ἄστρα ὁ δύσυχος κυττάζω
 μήπως εἶδ' ἐκεῖ ψηλά!

Μέσ' ἔς τ' ἀπάτητο χορτάρι
 ὅπου λάμπει δροσερὸ
 ἐκεῖ, ἀγάπη μου, κυττάω
 ἔς τῆ δροσοῦλα νὰ σ' εὐρῶ.
 Κ' εἰς τῆ θάλασσα ὅταν βλέπω
 κυματάκι σιγαλὸ
 ποῦ τὸν ἄσπρο ἀπρό-του χύνει
 καὶ ἀροσιζει τὸ γιγαλὸ,

Ὅταν βλέπω ἔς τὸ λειβάδι
 τὸ κοπάδι νὰ πηδᾷ,
 τὸ βοσκό μὲ τῆ φλογέρα
 λυπηρὰ νὰ τραγουδᾷ,
 Ἡ βαρκούλα π' ἀρμενίζει ὅτ ἐμ
 καὶ ν' ἀράξη ἔρχετ' ἐδῶ,
 πάντα ὁ δύσυχος ἐλπίζει
 πῶς Ἐσένανε θὰ ἰδῶ!

Ἐν Παρισίσις, Δεκέμβριος 1886

ΑΝΑΣΤ. ΠΡΟΝΤΖΑΣ

ΑΣΜΑΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ

(Ἔθον) Ἡ ΑΓΑΠΗ

Ἐμπᾶτ', ἀγέβρια, ἔς τὸ χορὸ καὶ πιάστε τὸ τραγοῦδι,
 Πέστε καὶ τραγουδήσετε πῶς πιάνεται ἡ ἀγάπη.
 — Ἀπὸ τὰ μάτια πιάνεται, ἔς τὰ χεῖλια ξεφυτρώνει,
 Κι' ἀπὸ τὰ χεῖλια χύνεται καὶ ἔς τὴν καρδιά ῥιζιόνει.

ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

ΑΓ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΙΑΚΩΒΟΥ ΟΡΤΙΣ

(Μετάφρασις Γ. Κ. Σφήκα)

(Συνέχεια· δεξιά προηγούμενον φυλ.)

Πᾶν ὅ,τι διὰ τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχει ἐν μόῃ τῇ φαντασίᾳ των
 ὑφίσταται. Ἀγαπήτέ μοι φίλε! Ἐν μέσῳ τῶν βράχων ὁ θάνατος μοὶ ἤ-
 το φεβρός, ὑπὸ δὲ τὴν σκιὰν τοῦ δασυλλίου ἐκείνου εὐχαρίστως εἰς
 αἰώνιον ὑπνον θὰ ἐκλείω τὸς ὀφθαλμούς. Κατὰ τὸ δοκίμν πλαττο-
 μεν τὴν πραγματικότητα, αἱ πόθοι μας πολλαπλασιάζονται μετὰ τῶν
 ἰδεῶν μας κοπιῶμεν δι' ἐκεῖνο ὅπερ ἄλλως πῶς περιβεβλημένον μᾶς
 προξενεῖ ἀηθίαν, τὰ δὲ πάθη ἡμῶν ἐπὶ τέλος δὲν εἶναι ἢ τὰ ἀποτελέ-
 σματα τῶν ἡμετέρων φαντασιώσεων. Πᾶν τὸ περικυκλοῦν με ἀναπο-
 λεῖ ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὸ ἡδὺ ἐκεῖνο τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας
 ὄνειρον. Ὡ! πῶς μαζῆ σου διέτρεχον τὰς ἐξοχὰς ταύτας ἀναρρι-
 χόμενος πότε ἐπὶ τούτου καὶ πότε ἐπ' ἐκείνου τοῦ καρποφόρου δεινρυλ-
 λίου, ἀμνήμων τοῦ παρελθόντος, καὶ μόνον περὶ τοῦ παρόντος φροντί-
 ζων, ἀγαλλόμενος διὰ πράγματα τὰ ὅποια ἡ φαντασία μου ἐμεγαλο-
 ποίει, καὶ τὰς ἐλπίδας μου πάσας ἀνατιθέμενος εἰς τὰς παιδιὰς τῆς
 προσεχοῦς ἑορτῆς. Πλὴν τὸ ὄνειρον ἐκεῖνο διελύθη! τίς δὲ μὲ βεβαίον
 ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν ὄνειρεύομαι; Σὺ, θεέ μου, σὺ ὅστις ἐ-
 πλασας τὴν καρδίαν μου, σὺ γνωρίζεις ὅποτον φεβρὸν ὑπνον καθεύ-
 δω ἤξέυεις ὅτι τὰ δάκρυα καὶ ὁ θάνατος μοὶ ὑπολείπονται! Οὕτω
 παραληρῶ! μεταβάλλω εὐχὰς καὶ σκέψεις, καὶ ἔσον εἶναι ὠριωτέρα ἢ
 φύσις, τόσῳ μᾶλλον ἤθελον νὰ ἴδω αὐτὴν μελανιμονοῦσάν. Καὶ θνήσκω
 σήμερον φαίνεται εἰσκούσασά μου. Κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα ἡ-
 μὴν εὐτυχῆς. Ὅτε ἡ φύσις ὑπνον θανάτου ἐκοιμάτο, ἡ ψυχὴ μου ἐφάνετο
 ἡρεμος—καὶ τώρα; Καὶ ὅμως παραμυθουμαι ἐλπίζων ὅτι θὰ μὲ ὀρη-
 νήσωσιν. Εἰς τὴν αὐγὴν τοῦ βίου μου μάτην ἔως ζητήσω τὸ ὑπό-
 λοιπον τῆς ἡλικίας μου, ὅπερ θὰ μοὶ ἀσκιρῶσαι τὰ πύθη καὶ αἰ-
 δυστυχίαι μου, πλὴν τὸν τάφον μου θὰ βρέξωσι τὰ δάκρυά σου,
 τὰ δάκρυα τῆς θεσπεσίας ἐκείνης κόρης. Τίς δ' ἐγκαταλείπει εἰς
 αἰωνίαν λήθην τὴν προσφιλή καὶ πλήρη βλασάνων ταύτην ὑπαρξίν;
 Τίς τὸ τελευταῖον εἶδε τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, τίς διὰ παντός ἀπε-
 χειρέτισε τὴν φύσιν, τίς ἐγκατέλειψε τὰς τέρψεις του, τὰς ἐλπίδας
 του, τὰς ἀπάτας του, αὐτὰς του τὰς ἀλγηδύνας χωρὶς ν' ἀσκήσῃ ὅ-
 πισθεν αὐτοῦ ἕνα πῶθον, ἕνα στόνον, ἕν βλέμμα; Τὰ μεθ' ἡμᾶς ἐπιζῶντα
 προσφιλή ἡμῖν πρόσωπα εἶναι μέρος ἡμῶν. Οἱ ὀνησκόντες ὀφθαλμοὶ
 μας ζητοῦσι παρὰ τῶν ἄλλων σταγόνας δακρύων, ἢ δὲ καρδίᾳ ἡμῶν
 ποθεῖ ἕνα τὸ θερμὸν εἰρέτι πτώμα στήριχθῆ ὑπὸ φιλοσφόρων βραχι-

δων, και ζητεί στήθος ἐν ᾧ νὰ μετεγγύσῃ τὴν τελευταίαν μας πνοήν. Καὶ ἐν αὐτῷ ἀκόμη τῷ τάφῳ στεναρίζει ἡ φύσις, ὁ δὲ στόνος αὐτῆς νικᾷ τὴν σιγὴν καὶ τὸ σκότος τοῦ θανάτου.

Προβαίνω εἰς τὸν ἐξώστην τώρα ὅτε τὸ ἀπειρον φῶς τοῦ ἡλίου θαυμάσιον σβύνεται, τὰ δὲ σκότῃ ἀφαιροῦσιν ἀπὸ τοῦ σύμπαντος τὰς ἀσθενεῖς ἐκείνας ἀκτίνας, τὰς ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος ἀντανακλωμένας· ἐν δὲ τῷ σκιάφωτι τοῦ μελαγχολικοῦ καὶ σιωπηροῦ κόσμου θεωρῶ τὴν εἰκόνα τῆς τὰ πάντα καταβροχθίζουσης φθορᾶς. Εἶτα στρέφω τοὺς ὀφθαλμούς ἐπὶ τῶν συστάδων τῶν πιτύων τῶν φυτευθεισῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου ἐπὶ τοῦ λόφου ἐκείνου παρὰ τὴν θύραν τῆς ἐκκλησίας, καὶ μεταξὺ τῶν κλάδων τῶν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου σειομένων διαβλέπω λευκάζοντα τὸν λίθον τοῦ τάφου μου. Ἐσεῖ σὲ βλέπω ἐρχόμενον μετὰ τῆς μητρός μου, καὶ ἐπικαλούμενον εἰρήνην, ἂν ὄχι ἄλλο, ἐπὶ τῶν ὀστέων τοῦ ἀτυχοῦς υἱοῦ. Τότε λέγω κατ' ἐμαυτόν· Ἴσως ἔλθῃ πρῶτον τινα ἢ Θηρεσία μόνη ἠδέως ἀλγοῦσα ἐν τῇ ἀναμνήσει μου, καὶ πάλιν λέγουσά μοι, χεῖρε. Ὁχι! ὁ θάνατος δὲν εἶναι ἀλγεινός. Ἐὰν δὲ τις θέσῃ χεῖρα ἐββηλον ἐν τῷ τάφῳ μου καὶ ταράξῃ τὸν σκελετόν μου ἵνα ἐξελθῶ ἐκ τοῦ σκότους, ἐν ᾧ θι κείνται, τὰ φλογερά μου πάθη, τὰς δυσχερίας μου, τὰ ἐγκλήματά μου—Ἴσως, μὴ με ὑπερασπισθῆι, Λαυρέντιε· μόνον ἀποκριθῆτι· Ἡ-το ἀνθρώπος, καὶ δυστυχής.

26 Μαΐου

Ἐρχεται, Λαυρέντιε—ἐπιστρέφει.

Γράφει ἐκ Τυρρηνᾶς· ὅπου θὰ μείνῃ ἐπὶ εἴκοσιν ἡμέρας· ἢ ἐπιστολή φέρει ἡμερομηνίαν 18 Μαΐου· μετὰ δύο ἐβδομάδας, τὸ πολὺ—λοιπὸν!...

27 Μαΐου

Καὶ σκέπτομαι εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ἀπεικόνισμα τοῦτο οὐρανίου ἀγγέλου ὑπάρχει ἐδῶ, εἰς τὸν κάτω τοῦτον κόσμον, ἐν μέσῳ ἡμῶν; καὶ ὑποπτεύομαι μήπως ἠράσθη τοῦ πλάσματος τῆς φαντασίας μου.

Καὶ τίς δὲν θὰ ἤθελε καὶ δυστυχῶς νὰ τὴν ἀγαπήσῃ; καὶ ποῦ εἶναι ὁ τόσο εὐτυχὴς ἄνθρωπος, μεθ' οὗ νὰ καταδιχθῶ ν' ἀνταλλάξω τὴν δακρυπότιστον ταύτην θέσιν μου;—Ἀλλὰ πῶς δύναμαι ἀφ' ἑτέρου νὰ γείω δῆμιος ἐμαυτοῦ ἵνα βασανίζωμαι—δὲν τὸ βλέπω; καὶ πάντοτε δὲν τὸ εἶδον;—ἄνευ τινὸς ἐλπίδος;—ἴσως! ὑπάρχει ἐν αὐτῇ ἀλαζονεία τις ἐπὶ τῇ καλλονῇ τῆς καὶ ταῖς βασάνοις μου. Δὲν μὲ ἀγαπᾷ, ὁ δὲ οἶκτος αὐτῆς κρύπτει προδοσίαν. Ἀλλὰ τὸ οὐράνιον ἐκεῖνο φίλημά της, τὸ ὅποτον αἰετοῦ ποτε αἰσθάνομαι ἐπὶ τῶν χειλέων μου, καὶ δεσπίζει ὄλων μου τῶν σκέψεων; καὶ τὰ δάκρυά της ἐκείνα;—ἄ! πλὴν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης μὲ φεύγει, καὶ δὲν τολμᾷ νὰ μὲ ἴδῃ κατὰ πρόσωπον. Φρεναπέτης! ἐγὼ; καὶ ὅταν αἰσθάνωμαι βροντῶσαν ἐν τῇ

ψυχῇ μου τοὺς τρομεροὺς ἐκείνους λόγους: Δὲν θὰ γείνω ποτὲ ἰδική σου, γίνομαι ἐξάλλος καὶ μελετῶ αἱματηρὰ ἐγκλήματα.—Ὁχι σὺ, ἄθῳκ παρθένε, ἐγὼ, ἐγὼ μόνος τὴν προδοσίαν ἐμελέτησα, καὶ, τίς εἶδεν;—ἴσως θὰ ἐτέλουν αὐτήν.

ὦ! ἐν φίλημά σου ἀκήμη, καὶ ἔπειτα ἄφες με εἰς τὰ ὄνειρά μου καὶ εἰς τὰς γλυκείας μου παραφορὰς· ὅ' ἀποθάνω εἰς τοὺς πόδας σου, ἀλλ' ἰδικός σου ὄλω, καὶ γνωρίζω ὅτι ἀγνήν σὲ ἀφῆκα—ἀλλὰ δυστυχῇ ταυτόχρονως. Ἄν δὲν δυνηθῆς νὰ μοι εἶσαι σύζυγος, θὰ μ' εἶσαι τοῦλάχιστον σύντροφος ἐν τῷ τάφῳ. Ἄ, ὄχι· ἐπ' ἐμοῦ ἄς πέσῃ ἢ ποιῆ τὸ μοιραῖον τούτου ἔρωτος. Αἰωνίως ἄς θρηνῶ· ἀλλὰ μὴ δώκῃ ὁ Θεός, Θηρεσία, ἵνα ἐπὶ μακρὸν δι' ἐμὲ στεναρίζῃ ἐν τῇ δυστυχίᾳ!—Ἄλλ' ἐν τούτοις ἐγὼ σὲ ἔχασα, καὶ σὺ μὲ φεύγεις, σὺ. ὦ! ἂν μὲ ἠγάπας ὡς σὲ ἀγαπῶ!

Καὶ ὅμως, Λαυρέντιε, ἐν μέσῳ ἀμφιβολιῶν τοσοῦτον ἀγρίων, καὶ ἐν μέσῳ τοσοῦτων βασάνων, ὁράκις ζητῶ συμβουλήν παρὰ τοῦ λογικοῦ μου, τοῦτο μὲ παραμυθεῖ λέγον μοι: Δὲν εἶσαι ἀθάνατος. Λοιπὸν, ἄς ὑπομείνωμεν καὶ μέχρις ἐσχάτων.—Θὰ ἐξέλθω, θὰ ἐξέλθω ἐκ τῆς κολάσεως τῆς ζωῆς· καὶ πρὸς τοῦτο ἀρκῶ μόνος· ἐν τῇ ιδέᾳ ταύτῃ γελῶ καὶ μὲ τὴν τύχην, καὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ μὲ αὐτὴν ἀκόμη τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ.

28 Μαΐου.

Συχνάκις φαντάζομαι τὸν κόσμον ἐν ἀναστατώσει, καὶ τὸν οὐρανὸν, καὶ τὸν ἥλιον, καὶ τὸν ὠκεανὸν, καὶ τὰς σφαῖρας ἀπάσας φλεγόμενας καὶ ἐκμηδενιζόμενας· ἀλλ' εἰάν καὶ ἐν μέσῳ τοσαύτης καταστροφῆς ἠδυνάμην νὰ σφίξω μίαν φορὰν ἀκόμη τὴν Θηρεσίαν—μόνον μίαν φορὰν ἀκόμη, εἰς τὰς ἀγκάλας μου, θὰ ἐπεκαλούμην τὴν πανωλεθρίαν ταύτην.

29 Μαΐου, περὶ τὴν πρῶταν.

ὦ, φαντασίωσις! διατί ὅταν ἐν τοῖς ὄνειραῖς μου ἡ ψυχὴ αὐτὴ εἶναι παράδεισος, καὶ ἡ Θηρεσία εἶναι πλησίον μου, καὶ αἰσθάνομαι αὐτὴν στίνουσαν ἐπὶ τοῦ στόματός μου, καί... διατί ἔπειτα εὐρίσκω περὶ ἐμὲ κενόν, τὸ κενὸν τάφου;—Νὰ μὴ ἤρχοντο τοῦλάχιστον αἱ τρισόλβιοι ἐκεῖναί στιγμαί, ἢ νὰ μὴ ἔφευγον ποτέ! Τὴν χύματα ταύτην ψηλαφητεῖ ἐζήτουν τὴν χεῖρα ἥτις ἐκ τῆς ἀγκάλης μου μοὶ τὴν ἀπέσπασε· μοὶ ἐφαίνετο ὅτι μακρόθεν ἤκουον ἔνα της στεναγμῶν, πλὴν τὰ δακρῶδρεκα τῆς κλίνης μου περιστρώματα, ἢ καθιδρῶς κόμη μου, τὸ ἀσθμαῖνον στήθος μου, τὸ περιβάλλον με πυκνὸν καὶ σιγηλὸν σκότος—τὸ πᾶν, ναι, τὸ πᾶν ἐφαίνετο κραυγάζον μοι. Δυστυχέ! παραρρονεῖ! Περιδεῆς καὶ ἐκλείπων ἐρρίφθην πρηγῆς ἐπὶ τῆς κλίνης ἐναγκαλιζόμενος τὸ προσκέφαλον, καὶ ζητῶν νέας βασάνους καὶ νέας φαντασιώσεις!

Ἐὰν μ' ἐβλεπες πῶς ἀπνηδῆκός, ὠχρὸς, ἀναυδὸς περιφέρομαι ἄνω καὶ κάτω ἀνά τὰ ὄρη καὶ ζητῶ τὴν Θηρεσίαν, καὶ φοβοῦμαι

μή τήν εὐρω, συχνάκις δὲ κατ' ἴμαυτὸν ψιθυρίζων, καλῶ καὶ ἐκετεῖω αὐτήν, καὶ πῶς ἀποκρίνομαι εἰς τὰς φωνὰς ἐμοῦ αὐτοῦ! Φλεγόμενος ὑπὸ τοῦ ἡλίου, εἰσδύω ὑπὸ τινὰ συστάδα δενδρυλλίων, ἐκεῖ δὲ κοιμῶμαι καὶ παραληρῶ—*Ἄ!* συχνάκις τῇ ὁμιλῶ, ὧς ἐὰν τὴν ἐβλεπον, καὶ νομίζω ὅτι ἐναγκαλιζομαι καὶ φιλῶ αὐτήν— ἐπειτα τὸ πᾶν ἐξαρνίζεται, καὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου προσηλῶ ἐπὶ τοῦ κρημνοῦ βράχου τινός. Ναί πρέπει νὰ τεθῆ τέμνα εἰς πάντα ταῦτα! (ἔπεται τὸ τέλος τοῦ Α'. μέρους).

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΚΕΛΑΣ

Ὁ λόγιος οὗτος τυγχάνει γνωστός, ἰδίως ἐν Ἑλλάδι καὶ Γαλλίᾳ, ὡς ἱστορικός, διηγηματογράφος, μεταφραστῆς καὶ ποιητῆς. Ἐγεννήθη ἐν Ἐρμουπόλει τῆς νήσου Σύρου τῷ 1835, ἐκ πατρὸς Μακεδόνας τὸ γένος. Πρὸ αὐτοῦ τὸ ὀκχογενειακὸν αὐτοῦ ὄνομα ἐγράφετο μετὰ Μ π. Ἐκ φύσεως προσκλινῆς ὦν εἰς μελέτας καὶ ἐκμάθησιν γλωσσῶν, καὶ διαφερούση εὐφυΐα πεπρωκισμένος, καθιερώθη εἰς συγγραφάς, αἰτίνας τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατέστησαν συμπαθές.

Ἡ πρώτη δημοσίευσίς αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ Ἐσθῆρ, τραγωδία τοῦ Ρακίνα καὶ ἄλλα διάφορα ποιήματα, ἐν Ἐρμουπόλει τῷ 1851 ἐκδοθέντα. Τὸ νεανικὸν τοῦτο ἔργον ἀτερεῖται ἀξίας γραμματολογικῆς.

Ἐνέκυψε καὶ εἰς ἱστορικὰς μελέτας, πρὸ πάντων τῶν Βυζαντινῶν καὶ νέων χρόνων. Ἡ περὶ Βυζαντινῶν μελέτη, ἐκδοθεῖσα ἐν Λονδίῳ τῷ 1874, εἶνε καλὸν ἱστορικὸν δοκίμιον, διαιρούμενον εἰς τρεῖς διαλέξεις, ἀναγνωσθεῖσας ἐν Μασσαλίᾳ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Σύλλογον. Μετεφράσθη δὲ γαλλιστί ὑπὸ τοῦ κλεινοῦ ἡμῶν φίλου E. Legrand ὑπὸ τὸν ἀτυχῆ τίτλον Grecs au moyen age. Ὁ Βικέλας συντόμως ἀπεικονίζει τῶν Βυζαντινῶν τὰ χαρακτηριστικά καὶ προσπαθεῖ νὰ ἀποδείξῃ τὴν παραμόρφωσιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν συγγραφέων τῆς Λύσεως καὶ τὰς ἀντιπαθείας κατ' αὐτῶν, ἐξαιρῶν τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν τοῦ βυζαντινοῦ λαοῦ κατάστασιν, ὅστις ἔδειξε, κατὰ τὸν Βικέλαν, «ἐν πολέμῳ ἀρετὰς, ἅς δὲν ἤθελεν ἀπαρνηθῆ ἢ ἀρχαία Ἑλλάς.» Καθ' ἡμᾶς ἡ μελέτη αὕτη τοῦ Βικέλα εἶνε ἐνιαχοῦ ὑπερβολικὴ ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς παιδείας τῶν Βυζαντινῶν, οὐχ ἦντον ὅμως εἶνε ἔργον ἀξιόλογον καὶ ἄξιον ἀναγνώσεως. Ὁ πολύκροτος Λοῦκῆς Ἀράς, αὐτοβιογραφία γέροντος Χίου, ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ἐν τῷ ἀ-

ἱστολόγῳ περιοδικῷ Ἐστία, καὶ ἀκολουθῶς (τῷ 1879) εἰς τεύχος. Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο καλὸν διήγημα ἔτυχε μεγίστης ὑποδοχῆς, μετεφράσθη εἰς πολλὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ πολλὰ ἔγραψεν ὁ ἑλληνικὸς καὶ ξένος τύπος. Ἐγένετο δευτέρα ἐκδοσις τὸ 1881 ὑπὸ τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων. Πρὸ μὴνῶν ἐδημοσίευσεν καὶ ἄλλα διηγήματα—Ἡ ἄσχημος ἀδελφῆ—Ὁ παπᾶς Νάρκισος—Ἀνάμνησις—Φίλιππος Μάρθας—Εἰς τεῦ ὀφθαλμιάτρου—Ὁ Λυσσασμένος. Ἄτινα εἶδον τὸ φῶς πρῶτον εἰς τὴν Ἐστία καὶ ἀκολουθῶς εἰς τομίδιον. Τῷ 1871 ἐν Λονδίῳ ἐδημοσίευσεν δοκίμιον περὶ νεοελληνικῆς φιλολογίας.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐδημοσίευσεν ποιήματα. Τὸ 1862 ἐν Ἀθήναις ἐγένετο ἡ πρώτη ἐκδοσις τῶν Στίχων του. Τὸ 1885 ἐν Ἀθήναις ἐξέδωκε νέαν ἐκδοσιν, ἐν ἣ, αἰ ποιήσεις, ἐντός ὀλιγίστων ἐξαιρέσεων, ἐδημοσιεύθησαν καὶ ἄλλοτε, τὰ πλεῖστα ἅμως οὐχὶ πρὸς γενικὴν κυκλοφορίαν. Ὅλα ἐγράφησαν πρὸ ἐτῶν. Ὁ ποιητῆς λέγει ὅτι ἡ ἐν λόγῳ συλλογὴ εἶναι ὡς ἀποχαιρετισμὸς εἰς τὴν νεότητα καὶ εἰς τὴν ποίησιν. Εἰς τὸ τέλος τῆς συλλογῆς ἐδημοσίευσεν ἐν μεταφράσει τὸν μονόλογον, τοῦ Φάουστ καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ κήπου καὶ τὸ Ζ τῆς Ὀδυσσεΐας. Ὅμως τὸ 1872 ἐν Ἀθήναις ἐδημοσιεύθησαν τὸ Ζ τῆς Ὀδυσσεΐας, ἡ σκηνὴ τοῦ κήπου τοῦ Φάουστ, καὶ οἱ ἀρχαῖοι.

Αἱ ποιήσεις αὐτοῦ διακρίνονται ἐπὶ ἀφελεία, περιπαθεία, χάριτι καὶ αἰσθηματι ἐπιζήλω. Μεταχειρίζεται δὲ γλαφυρῶς τὴν δημώδη γλῶσσαν.

Εἰς ἑλληνικὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας ἐδημοσίευσεν ἀρκετὰς πραγματείας περὶ παντοίων ἀντικειμένων καὶ τινὰς βιογραφικὰς νύξεις. Καὶ ἐκ τῶν μικρῶν τούτων ἔργων τινὰ μετεφράσθησαν γαλλιστί ἢ ἰταλιστί.

Ἐκτὸς τῶν πρωτοτύπων πολλὰ καὶ ἐν μεταφράσει ἐξέδωκεν ἰδίως ἐμμέτρως. Τὰ παραμύθια τοῦ Andersen εἶνε ἐπιχείρησις ἀξιόλογος καὶ ἔτυχον μέχρι τοῦδε δύο ἐκδόσεων. Ἐκτὸς τῆς βραβυδίας τοῦ Ὀμήρου καὶ τῶν ἀποσπασμάτων τοῦ Φάουστ μετέφρασε καὶ ἄλλα μικρὰ ἐμμέτρως. Ἀλλ' ἡ μετάφρασις ἐκείνη ἥ τις τοῖς πᾶσι εἶνε γνωστῆ, εἶνε ἡ ἐκ τοῦ ἀγγλικῶ τῶν ἐκλεκτοτέρων δραμάτων τοῦ Σέκσπηρ. Σπουδαία εἶνε ἡ ἐπιχείρησις αὕτη τοῦ νὰ κληροδοτήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν Σέκσπηρ, ποιητὴν, οὐ τὰ ἔργα ἀπεικάζουσι τὴν πάλην τοῦ ἀληθοῦς ἰδανικοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἡ Ἰταλία καυχᾶται ἰδίως διὰ τὴν μετάφρασιν τοῦ Καρκάνου, ἡ Γαλλία ἔχει τινὰς ἀπὸ

Letourneur εις Guizot, από Φρ. Hugo εις Montégut, ή Γερμανία έχει ούχι ολίγας από Wieland και Eschenbурgeis Kaufmann, Schlegel και Tieck. Παρ' ήμιν έγέγοντο απόπειραι, αϊτινες κατά τὸ μᾶλλον και ήττον απέτυχον. Ὁ Βικέλας όμως εἶνε μεταφραστής καλός, ὡς ἀποδεικνύουσι τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα δράματα Ρωμαῖος και Ἰουλία, Ὁθέλλος, Ὁ Βασιλεὺς Ἀήρ, Μάχθεθ, Ἀμλέτος και Ἐμπορος τῆς Βενετίας, τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν μετά τινων καλῶν σημειώσεων. Τῶν μεταφράσεων τούτων ήρξατο νὰ κάμη νέαν οἰκονομικὴν ἐκδοσιν, εις 16ον, ἐπιδιωρθωμένην. Μέχρι τοῦδε ἐδημοσίευσε τὰ τρία πρώτα. Ὁ Βικέλας μεταφράζων τὸν μέγαν τῆς Ἀγγλίας ποιητὴν, προσπαθεῖ ὅσον τὸ δυνατόν, νὰ συνδυάσῃ μετὰ τῆς ποιήσεώς μας, τὸ ποικίλον ὕφος, ὅτε μὲν τραγικόν ὅτε δὲ κωμικόν, ἀλλοῦ περιπαθὲς και ἀλλοῦ εὐθυμον τοῦ Σέκσπηρ ἅμα δὲ νὰ διατηρῇ σχεδὸν πάντοτε ἀξιοπρέπειαν και τὴν εὐσυνειδησίαν ἐκείνην τὴν ἀπαιτουμένην εις μεταφράσεις ἀριστουργημάτων. Εὐχῆς ἔργον θὰ ήτο ἂν ὁ Βικέλας ἐξακολουθήσῃ μεταφράζων και τὰ λοιπὰ τοῦ μεγάλου Ἀγγλοῦ δράματα, και οὕτω τὸ ἔθνος, ὅπερ στερεῖται δυστυχῶς μεταφράσεων τῶν ἀριστουργημάτων ξένων γραμματολογιῶν, θέλει διαφυλάττει αὐτῷ μνήμην εὐγνώμονα.

Γαλλιστὶ συνέγραψε πολλὰς καλὰς πραγματείας ἐκδοθείσας εις περιοδικὰ ἰδίως τῶν Παρισίων. Ἐκ τούτων ἀξία λόγου πολλοῦ εἶνε ἡ ἐν τῇ Nouvelle Revue τοῦ 1883 πραγματεία «Ἡ Ἑλλάς πρὸ τοῦ 1821», ἥτις μεταφρασθεῖσα και ἑλληνιστὶ, ἐτυπώθη εις τὸν Παρνασσόν. Τῷ 1885 ἐδημοσίευσε τὴν περιήγησιν ἀπὸ Νικοπόλεως εις Ὀλυμπίαν, 15 ὡραῖαι γαλλικαὶ ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν ἐπιφανῆ Μαρχήσιον de Queux de Saint-Hilaire, αἵτινες, μεταφρασθεῖσαι ἑλληνιστὶ, ἐδημοσιεύθησαν εις τὴν Ἐστίαν. Τὸ αὐτὸ ἔτος ἀνέγνωσεν εις τὸ Gercele Saint-Simon, συμπαθῆ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος λόγον Le Role et les Aspirations de la Grèce dans la question d'Orient, τυπωθέντα πάραυτα εις Παρισίους, και, ἑλληνιστὶ, εις τὴν «Ἀχρόπολιν.» Ὁ Βικέλας διὰ τῶν ποικίλων αὐτοῦ γνώσεων και λυσιστελῶν δημοσιευμάτων ἑλληνιστὶ και γαλλιστὶ, τιμᾷ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν Παρισίοις, ἐνθα ἀπὸ πολλοῦ χρόνου διαμένει.

Σ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ